

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

30. svibnja 2006.(^{*})

„Zaštita pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka – Zračni promet – Odluka 2004/496/EZ – Sporazum između Europske zajednice i Sjedinjenih Američkih Država – Evidencije podataka o putnicima u zračnom prijevozu koje se prenose Uredju carine i zaštite granica Sjedinjenih Američkih Država – Direktiva 95/46/EZ – Članak 25. – Treće zemlje – Odluka 2004/535/EZ – Odgovarajuća razina zaštite”

U spojenim predmetima C-317/04 i C-318/04,

povodom tužbi za poništenje na temelju članka 230. UEZ-a podnesenih 27. srpnja 2004.,

Europski parlament, koji zastupaju R. Passos, N. Lorenz, H. Duintjer Tebbens i A. Caiola, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourgu,

tužitelj,

koji podupire,

Europski nadzornik za zaštitu podataka (EDPS), kojeg zastupaju H. Hijmans i V. Perez Asinari, u svojstvu agenata,

intervenijent,

protiv

Vijeća Europske unije, koje zastupaju M. C. Giorgi Fort i M. Bishop, u svojstvu agenata,

tuženik u predmetu C-317/04,

koje podupire

Komisija Europskih zajednica, koju zastupaju P. J. Kuijper, A. van Solinge i C. Docksey, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourgu,

Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske, koju zastupaju M. Bethell, C. White i T. Harris, u svojstvu agenata, i T. Ward, *barrister*, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourgu,

intervenijenti,

i protiv

Komisije Europskih zajednica, koju zastupaju P. J. Kuijper, A. van Solinge, C. Docksey i F. Benyon, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourgu,

tuženik u predmetu C-318/04,

koju podupire

Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske, koju zastupaju M. Bethell, C. White i T. Harris, u svojstvu agenata, i T. Ward, *barrister*, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourgu,

intervenijent,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: V. Skouris, predsjednik, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas i J. Malenovský, predsjednici vijeća, N. Colneric (izvjestitelj), S. von Bahr, J. N. Cunha Rodrigues, R. Silva de Lapuerta, G. Arends, A. Borg Barthet, M. Ilešić i J. Klučka, suci, nezavisni odvjetnik: P. Léger,

tajnik: M. Ferreira, glavna administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 18. listopada 2005.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 22. studenoga 2005.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Europski parlament svojim zahtjevom u predmetu C-317/04 traži poništenje Odluke Vijeća 2004/496/EZ od 17. svibnja 2004. o sklapanju Sporazuma između Europske zajednice i Sjedinjenih Američkih Država o obradi i prijenosu podataka iz PNR-a od strane zračnih prijevoznika Ureda carine i zaštite granica Ministarstva za domovinsku sigurnost Sjedinjenih Američkih Država (SL L 183, str. 83., i ispravak u SL L 255, str. 168.).
- 2 Parlament svojim zahtjevom u predmetu C-318/04 traži poništenje Odluke Komisije 2004/535/EZ od 14. svibnja 2004. o odgovarajućoj zaštiti osobnih podataka sadržanih u Evidenciji podataka o putnicima u zračnom prijevozu koji se prenose Uredu carine i zaštite granica Sjedinjenih Američkih Država (SL L 235, str. 11; u daljem tekstu: Odluka o odgovarajućoj zaštiti).

Pravni okvir

3 Člankom 8. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950. (EKLJP), propisuje se:

- „1. Svatko ima pravo na poštovanje svoga privatnog i obiteljskog života, doma i dopisivanja.
2. Javna vlast se neće miješati u ostvarivanje tog prava, osim u skladu sa zakonom i ako je u demokratskom društvu nužno radi interesa državne sigurnosti, javnog reda i mira, ili gospodarske dobrobiti zemlje, te radi sprječavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih.”

4 Članak 95. stavak 1. druga rečenica UEZ-a glasi kako slijedi:

„Vijeće, odlučujući u skladu s postupkom iz članka 251. i nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom, usvaja mjere za usklađivanje odredaba zakona ili drugih propisa u državama članicama, čiji je cilj uspostava i funkcioniranje unutarnjeg tržišta.”

5 Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, str. 31.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavljje 13., svezak 7., str. 88.), kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1882/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. rujna 2003. o prilagodbi odredbi u vezi s odborima koji pomažu Komisiji u obavljanju njezinih provedbenih ovlasti predviđenih aktima koji podliježu postupku iz članka 251. Ugovora o EZ-u, s Odlukom Vijeća 1999/468/EZ (SL L 284, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavljje 1., svezak 16., str. 96.) (u dalnjem tekstu: direktiva), donesena je na temelju članka 100.a Ugovora o EZ-u (sada, nakon izmjene, članak 95. UEZ-a).

6 U uvodnoj izjavi 11. direktive navodi se da „načela zaštite prava i sloboda pojedinaca, posebno pravo na privatnost koje je obuhvaćeno ovom Direktivom, daju sadržaj i jačaju načela iz Konvencije Vijeća Europe od 28. siječnja 1981. za zaštitu pojedinaca u vezi s automatskom obradom osobnih podataka”.

7 Uvodna izjava 13. glasi kako slijedi:

„[...] su aktivnosti iz glava V. i VI. Ugovora o Europskoj uniji u vezi s javnom sigurnošću, obranom, nacionalnom sigurnošću ili aktivnosti države na [u] području kaznenog prava izvan područja primjene prava Zajednice, ne dovodeći u pitanje obveze koje su države članice preuzele na temelju članka 56. stavka 2., članka 57. ili članka 100.a Ugovora o osnivanju Europske zajednice [...].”

8 U uvodnoj izjavi 57. navedeno je da se:

„[...] prijenos osobnih podataka trećoj zemlji koja ne pruža odgovarajuću razinu zaštite mora zabraniti”.

9 Člankom 2. propisuje se:

„U smislu ove Direktive:

- (a) „osobni podaci” znači bilo koji podaci koji se odnose na utvrđenu fizičku osobu ili fizičku osobu koju se može utvrditi („osoba čiji se podaci obrađuju”); osoba koja se može utvrditi je osoba čiji je identitet moguće utvrditi, izravno ili neizravno, a posebno navođenjem identifikacijskog broja ili jednog ili više činitelja značajnih za njegov fizički, fiziološki, mentalni, gospodarski, kulturni ili socijalni identitet;
- (b) „obrada osobnih podataka” („obrada”) znači bilo koji postupak ili skup postupaka koji se provode nad osobnim podacima, bilo automatskim putem ili ne, kao što je prikupljanje, snimanje, organiziranje, pohrana, prilagođavanje ili mijenjanje, vraćanje, obavljanje uvida, uporaba, otkrivanje prijenosom i širenjem ili stavljanje na raspolaganje drugim načinom, poravnavanje ili kombiniranje, blokiranje, brisanje ili uništavanje;

[...].

10 Članak 3. direktive glasi kako slijedi:

„Područje primjene

1. Ova Direktiva se primjenjuje na osobne podatke koji se u cijelosti ili djelomično obrađuju automatskim putem i na obradu podataka koja nije automatska, a koja čini dio sustava arhiviranja ili će činiti dio sustava arhiviranja.

2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na obradu osobnih podataka:

— tijekom aktivnosti koja je izvan područja primjene prava Zajednice, kao što je predviđeno u glavama V. i VI. Ugovora o Europskoj uniji i u svakom slučaju na postupke obrade koji se odnose na javnu sigurnost, obranu, nacionalnu sigurnost (uključujući gospodarsku dobrobit države kada se operacija obrade odnosi na pitanja nacionalne sigurnosti) i aktivnosti države u području kaznenog prava,

[...].

11 U članku 6. stavku 1. direktive navodi se:

„Države članice osiguravaju da su osobni podaci;

[...]

(b) prikupljeni u posebne, izričite i zakonite svrhe te da ih se dalje ne obrađuje na način koji bi bio nespojiv s tom svrhom. Daljnja obrada podataka u povjesne, statističke ili znanstvene svrhe ne smatra se nespojivom pod uvjetom da ta država članica osigura odgovarajuću zaštitu;

(c) prikladni, relevantni i da nisu pretjerani u odnosu na svrhu zbog koje se prikupljaju i/ili dalje obrađuju;

[...]

(e) čuvani u obliku koji omogućava identifikaciju osoba čiji se podaci obrađuju samo tijekom razdoblja potrebnog u svrhe zbog kojih se podaci prikupljaju ili zbog kojih se dalje obrađuju. [...]"

12 Člankom 7. direktive propisuje se:

„Države članice osiguravaju da se osobni podaci mogu obrađivati jedino ako:

[...]

(c) je obrada potrebna za sukladnost sa zakonskom obvezom kojoj nadzornik podliježe; ili

[...]

(e) je obrada potrebna za izvršavanje zadatka koji se provodi zbog javnog interesa ili pri izvršavanju javne ovlasti koju ima nadzornik ili treća stranka kojoj se podaci otkrivaju; ili

(f) je obrada potrebna u svrhe zakonitog interesa koji ima nadzornik ili treća stranka ili stranke kojima se podaci otkrivaju, osim kada su ti podaci podređeni interesu za temeljna prava i slobode osobe čiji se podaci obrađuju koja zahtijeva zaštitu na temelju članka 1. stavka 1. ove Direktive.”

13 Članak 8. stavak 5. podstavak direktive glasi kako slijedi:

„Obrada podataka koji se odnose na kaznena djela, kaznene presude ili sigurnosne mjere mogu se izvršiti jedino pod nadzorom službenog tijela, ili ako je nacionalnim zakonodavstvom predviđena odgovarajuća zaštita, uzimajući u obzir iznimke koje može odobriti država članica na temelju nacionalnih propisa uz odgovarajuću zaštitu. Međutim, potpuna evidencija kaznenih presuda se može voditi jedino pod nadzorom službenog tijela.”

14 Člankom 12. direktive propisuje se:

„Države članice osiguravaju da svaka osoba čiji se podaci obrađuju ima pravo dobiti od nadzornika:

(a) bez [ograničenja], u razumnim rokovima te bez pretjerane odgode ili troška:

- potvrdu obrađuju li se ili ne podaci koji se na nju odnose te podatak barem u vezi svrhe obrade, vrste podataka te primatelje ili vrste primatelja kojima se podaci otkrivaju,
- obavijest u razumljivom obliku o podacima koji se obrađuju te bilo koje podatke o njihovom izvoru,
- podatke o logici uključenoj u automatsku obradu podataka koja se na nju odnosi barem u slučaju automatskih odluka iz članka 15. stavka 1. ove Direktive;

(b) prema potrebi, ispravak, brisanje ili blokiranje podataka čija obrada nije u skladu s ovom Direktivom, posebno zbog nepotpunih ili netočnih podataka;

(c) obavijest trećim strankama kojima su podaci otkriveni o svim ispravcima, brisanjima ili blokiranju izvršenom u skladu s točkom (b), ako se to pokaže nemogućim ili uključuje nerazmjeran napor.”

15 Članak 13. stavak 1. direktive glasi kako slijedi:

„Države članice mogu donijeti propise za ograničavanje područja primjene obveza i prava iz članka 6. stavka 1., članka 10., članka 11. stavka 1. te članaka 12. i 21. ove Direktive kada takvo ograničavanje predstavlja potrebne mjere za zaštitu:

- (a) nacionalne sigurnosti;
- (b) obrane;
- (c) javne sigurnosti;
- (d) sprečavanja, istrage, otkrivanja i progona kaznenih djela ili kršenja etike zakonom uređenih djelatnosti;
- (e) važnoga gospodarskog ili finansijskog interesa države članice ili Europske unije, uključujući novčana, proračunska i porezna pitanja;
- (f) nadzora, inspekcije ili regulatorne funkcije povezane, čak i povremeno, s izvršavanjem javnih ovlasti u slučajevima iz točaka (c), (d) i (e);
- (g) zaštite osobe čiji se podaci obrađuju ili prava i slobode drugih.”

16 Člankom 22. direktive propisuje se:

„Pravni lijekovi

Ne dovodeći u pitanje pravne lijekove u upravnom postupku koji se mogu propisati, među ostalim, pred nadzornim tijelom iz članka 28. ove Direktive, prije upućivanja sudskom tijelu države članice utvrđuju pravo svake osobe na pravni lijek za slučaj kršenja prava koje joj je osigurano nacionalnim pravom koje se primjenjuje na tu obradu.”

17 Članci 25. i 26. direktive čine poglavlje IV. o prijenosu osobnih podataka trećim zemljama.

18 Člankom 25., koji je naslovljen „Načela”, propisuje se:

„1. Države članice osiguravaju da se prijenos osobnih podataka koji se obrađuju ili koje je potrebno obraditi nakon prijenosa trećoj zemlji može izvršiti jedino ako, ne dovodeći u pitanje nacionalne odredbe donesene u skladu s drugim odredbama ove Direktive, te treće zemlje osiguraju odgovarajuću razinu zaštite.

2. Odgovarajuća razina zaštite koju osiguravaju treće zemlje procjenjuje se ovisno o svim okolnostima u vezi s prijenosom podataka ili skupom postupaka prijenosa podataka; posebno se razmatra priroda podataka, svrha i trajanje predloženog postupka ili postupaka obrade, država podrijetla i država konačnog odredišta, važeća

pravna pravila, kako ona opća, tako i posebna, u toj trećoj zemlji te profesionalna pravila i mjere sigurnosti koje se primjenjuju u toj državi.

3. Države članice i Komisija međusobno se obavješćuju o slučajevima za koje smatraju da treća zemlja ne osigurava odgovarajuću razinu zaštite u smislu stavka 2. ovog članka.

4. Ako Komisija na temelju postupka iz članka 31. stavka 2. ove Direktive utvrdi da treća zemlja ne osigurava odgovarajuću razinu zaštite u smislu stavka 2. ovog članka, države članice poduzimaju mjere potrebne za sprečavanje bilo kakvog prijenosa podataka iste vrste toj trećoj zemlji.

5. Kada je primjereno, Komisija započinje pregovore s ciljem ispravljanja položaja koji je doveo do činjeničnog stanja iz stavka 4. ovog članka.

6. Komisija može u skladu s postupkom iz članka 31. stavka 2. ove Direktive, utvrditi da treća zemlja temeljem domaćeg zakonodavstva ili međunarodnih obveza koje je preuzeila, osigurava odgovarajuću razinu zaštite u smislu stavka 2. ovog članka, posebno nakon završetka pregovora iz stavka 5. ovog članka, za zaštitu privatnog života i osnovnih sloboda i prava pojedinaca.

Države članice poduzimaju mjere potrebne za usklađivanje s odlukom Komisije.”.

19 Članak 26. stavak 1. direktive, pod naslovom „Iznimke”, glasi kako slijedi:

„Iznimno od članka 25. ove Direktive i ako nacionalno zakonodavstvo za pojedine slučajeve ne propisuje drugačije, države članice osiguravaju da se prijenos ili skup prijenosa osobnih podataka trećoj zemlji koja ne osigurava odgovarajuću razinu zaštite u smislu članka 25. stavka 2. ove Direktive može izvršiti pod uvjetom:

- (a) da je osoba čiji se podaci obrađuju dala svoju nedvosmislenu suglasnost predloženom prijenosu; ili
- (b) da je prijenos potreban radi izvršenja ugovora između osobe čiji se podaci obrađuju i nadzornika ili provedbe predugovornih mjera poduzetih na zahtjev osobe čiji se podaci obrađuju; ili
- (c) da je prijenos potreban za sklapanje ili izvršenje ugovora sklopljenog [koji je sklopljen ili se sklapa] u interesu osobe čiji se podaci obrađuju između nadzornika i treće stranke; ili
- (d) da je prijenos potreban ili propisan zakonom radi važnog javnog interesa ili uspostave, izvršenja ili obrane prava na pravne zahtjeve; ili
- (e) da je prijenos potreban kako bi se zaštitili vitalni interesi osobe čiji se podaci obrađuju; ili
- (f) [da se] prijenos [se] obavlja iz evidencije koja u skladu sa zakonima ili propisima treba javnosti pružiti podatke i koja je na raspolaganju javnosti općenito ili svakoj osobi koja može dokazati svoj zakoniti interes u mjeri u kojoj su u određenom slučaju ispunjeni uvjeti u vezi dostupnosti propisani zakonom.”

20 Na temelju te direktive, a posebno njezinog članka 25. stavka 6., Komisija Europskih zajednica donijela je Odluku o odgovarajućoj zaštiti.

21 U uvodnoj izjavi 11. te odluke navodi se:

„Osobne podatke o zračnim putnicima koji su sadržani u PNR-u [Passenger Name Record (evidencija podataka o putnicima)] Ured CBP [United States Bureau of Customs and Border Protection (Ured za carinu i zaštitu granica Sjedinjenih Američkih Država)] obrađuje u skladu s uvjetima utvrđenima u Obvezama Ureda za carinu i zaštitu granica Ministarstva domovinske sigurnosti Sjedinjenih Američkih Država (CBP) od 11. svibnja 2004. (u dalnjem tekstu: obveze) i u domaćem zakonodavstvu, u mjeri u kojoj je to utvrđeno u obvezama.” [neslužbeni prijevod]

22 U uvodnoj izjavi 15. te odluke navodi se da će se podaci iz PNR-a upotrebljavati isključivo za potrebe sprječavanja i borbe protiv terorizma i povezanih kaznenih djela, drugih teških kaznenih djela, uključujući organizirani kriminal, koja su po prirodi transnacionalna, te protiv izbjegavanja sudskih naloga ili pritvora zbog tih kaznenih djela.

23 Člancima 1. do 4. Odluke o odgovarajućoj zaštiti propisuje se:

„Članak 1.

Za potrebe članka 25. stavka 2. Direktive 95/46/EZ, Ured za carinu i zaštitu granica Sjedinjenih Američkih Država (u dalnjem tekstu: CBP) osigurava odgovarajuću razinu zaštite podataka iz evidencije podataka o putnicima (u dalnjem tekstu: PNR) koji su preneseni iz Zajednice, a odnose se na letove prema Sjedinjenim Američkim Državama, ili iz njih, u skladu s obvezama utvrđenima u Prilogu.

Članak 2.

Ova se Odluka odnosi na odgovarajuću razinu zaštite koju CBP pruža u cilju ispunjavanja zahtjeva iz članka 25. stavka 1. Direktive 95/46/EZ te ne utječe na druge uvjete ili ograničenja kojima se provode druge odredbe te direktive, a koje se odnose na obradu osobnih podataka u državama članicama.

Članak 3.

1. Ne dovodeći u pitanje njihove ovlasti za poduzimanje mjera kojima bi se osigurala usklađenost s nacionalnim odredbama donesenima na temelju drugih odredbi, osim članka 25. Direktive 95/46/EZ, nadležna tijela u državama članicama mogu izvršavati svoje postojeće ovlasti za privremenu obustavu slanja podataka CBP-u kako bi zaštitila pojedince u vezi s obradom njihovih osobnih podataka u sljedećim slučajevima:

- (a) ako je nadležno tijelo Sjedinjenih Američkih Država utvrdilo da CBP krši primjenjive standarde zaštite;
- (b) ako postoji znatna vjerojatnost da se krše standardi zaštite utvrđeni u Prilogu, ako se opravdano može vjerovati da CBP ne poduzima ili da neće poduzeti odgovarajuće ili pravovremene mjere za rješavanje predmetnog pitanja, ako bi

stalni prijenos podataka prouzročio neposredni rizik nastanka teške štete osobi na koju se podaci odnose te ako su nadležna tijela u državama članicama u danim okolnostima poduzela razumne napore kako bi obavijestile CBP i dali mu mogućnost da odgovori.

2. Privremena obustava prestaje čim su osigurani standardi zaštite, a nadležna tijela država članicama o tome obaviještena.

Članak 4.

1. Države članice bez odlaganja obavješćuju Komisiju o mjerama usvojenim na temelju članka 3.

2. Države članice i Komisija međusobno se obavješćuju o svim promjenama standarda zaštite te o slučajevima kada se mjerama tijela odgovornih za osiguranje usklađenosti sa standardima zaštite od strane CBP-a, utvrđenima u Prilogu, ne uspije osigurati takva usklađenost.

3. Ako informacije prikupljene na temelju članka 3. i na temelju stavaka 1. i 2. ovog članka dokazuju da se više ne poštuju osnovna načela nužna za odgovarajuću razinu zaštite fizičkih osoba ili da bilo koje tijelo odgovorno za osiguranje usklađenosti sa standardima zaštite od strane CBP-a kako su utvrđeni u Prilogu više učinkovito ne ispunjava svoju ulogu, obavješćuje se CBP te se, prema potrebi, primjenjuje postupak iz članka 31. stavka 2. Direktive 95/46/EZ u cilju stavljanja izvan snage ili privremene obustave ove Odluke.” [neslužbeni prijevod]

- 24 U „Obvezama Ureda za carinu i zaštitu granica Ministarstva domovinske sigurnosti Sjedinjenih Američkih Država (CBP)” koje su priložene Odluci o odgovarajućoj zaštiti navodi se sljedeće:

„U potporu planu Europske komisije o izvršavanju ovlasti koje su joj dodijeljene člankom 25. stavkom 6. Direktive 95/46/EZ [...] i donošenju odluke kojom se potvrđuje da Ured za carinu i zaštitu granica Ministarstva domovinske sigurnosti pruža odgovarajuću zaštitu za potrebe prijenosa podataka iz evidencije podataka o putnicima (PNR), koji su obuhvaćeni područjem primjene Direktive, od strane zračnih prijevoznika, CBP se obvezuje [...]” [neslužbeni prijevod]

- 25 Obveze se sastoje od 48 točaka koje su raspoređene pod sljedećim naslovima: „Pravna osnova za dobivanje PNR-a”; „Upotreba podataka iz PNR-a od strane CBP-a”; „Zahtjevi u pogledu podataka”; „Postupanje s „osjetljivim” podacima”; „Način pristupanja podacima iz PNR-a”; „Pohranjivanje podataka iz PNR-a”; „Sigurnost računalnog sustava CBP-a”; „Postupanje s podacima iz PNR-a i njihova zaštita od strane CBP-a”; „Prijenos podataka iz PNR-a drugim vladinim tijelima”; „Obavješćivanje, pristup i mogućnosti pravnih sredstava za osobe na koje se odnose podaci iz PNR-a”; „Usklađenost”; „Načelo uzajamnosti”; „Preispitivanje i prestanak obveza”; i „Nepostojanje privatnih prava i presedana”.

- 26 Obveze uključuju posebno sljedeće:

- „1. U skladu sa zakonom (glava 49., United States Code, odjeljak 44909(c)(3)) i njegovim provedbenim (privremenim) uredbama (glava 19., Code of Federal

Regulations, odjeljak 122.49 b), svaki zračni prijevoznik koji obavlja putničke letove u međunarodnom zračnom prometu u Sjedinjene Američke Države, ili iz njih, mora CBP-u (nekadašnjoj carinskoj službi SAD-a) omogućiti elektronički pristup podacima iz PNR-a u mjeri u kojoj su oni prikupljeni i nalaze se u automatskim rezervacijskim sustavima odnosno sustavima za nadzor odlazaka (u dalnjem tekstu: rezervacijski sustavi).

[...]

3. CBP upotrebljava podatke iz PNR-a isključivo za potrebe sprječavanja i borbe protiv: 1. terorizma i povezanih kaznenih djela; 2. drugih teških kaznenih djela, uključujući organizirani kriminal, koja su po prirodi transnacionalna; i 3. izbjegavanja sudskih nalogu ili pritvora zbog prethodno opisanih kaznenih djela. Upotreba podataka iz PNR-a u te svrhe omogućuje CBP-u da usmjeri svoje resurse na predmete visokog rizika te time olakša i zaštiti putovanja u dobroj vjeri.
4. Elementi podataka koje CBP zahtijeva navedeni su u Prilogu A.

[...]

27. U vezi s bilo kojim upravnim ili sudskim postupkom koji proizlazi iz zahtjeva, na temelju FOIA-e [Freedom of Information Act] (zakon o slobodi informiranja), za podatke iz PNR-a do kojih je pristup moguć preko zračnih prijevoznika, CBP će zauzeti stajalište da su takve evidencije izuzete od objave na temelju FOIA-e.

[...]

29. CBP će prema vlastitoj prosudbi dostavljati podatke iz PNR-a samo vladinim tijelima, uključujući strana vladina tijela, čija je zadaća borba protiv terorizma i provedba zakona, za svaki slučaj pojedinačno, za potrebe sprječavanja i borbe protiv kaznenih djela navedenih u stavku 3. (Tijela s kojima CBP može dijeliti takve podatke u dalnjem se tekstu nazivaju ,imenovana tijela').
30. CBP će razumno izvršavati svoje diskretijsko pravo u pogledu prijenosa podataka iz PNR-a za navedene namjene. CBP će prvo utvrditi odgovara li razlog za objavu podataka iz PNR-a drugom imenovanom tijelu navedenoj namjeni (vidi točku 29.). Ako je odgovor potvrđan, CBP će utvrditi je li to imenovano tijelo odgovorno za sprječavanje, istraživanje ili kazneni progon kršenja zakona ili propisa koji se odnosi na tu namjenu, ili za njegovo izvršenje ili provedbu, ako CBP primijeti znakove kršenja ili eventualnog kršenja zakona. Osnovanost objave bit će potrebno preispitati s obzirom na sve predstavljene okolnosti.

[...]

35. Nijednom se izjavom u ovim Obvezama ne sprječava upotreba ili objava podataka iz PNR-a u bilo kojem kaznenom postupku ili ako se to na neki drugi način zahtjeva zakonom. CBP će obavijestiti Europsku komisiju o donošenju bilo kojeg zakonodavnog akta SAD-a koji bitno utječe na izjave iz ovih Obveza.

[...]

46. Ove se Obveze primjenjuju u razdoblju od tri godine i šest mjeseci, počevši od datuma stupanja na snagu sporazuma između Sjedinjenih Američkih Država i Europske zajednice kojim se odobrava obrada podataka iz PNR-a koje dostave zračni prijevoznici za potrebe prijenosa tih podataka CBP-u, u skladu s direktivom. [...]
47. Ovim se Obvezama ne stvaraju niti dodjeljuju bilo kakva prava ili pogodnosti bilo kojoj osobi ili stranci, privatnoj ili javnoj.
- [...]"
- 27 Prilog A sadržava „elemente podataka iz PNR-a” koje CBP zahtijeva od zračnih prijevoznika. Elementi podataka iz PNR-a uključuju „kod lokatora evidencije PNR”, datum rezervacije, ime, adresu, sve podatke o načinu plaćanja, brojeve telefona, putničku agenciju, status putnika, e-adresu, opće primjedbe, broj sjedala, povijesne podatke o neprijavljinju i sve prikupljene podatke u vezi sa sustavom APIS [Advanced Passenger Information System (Napredni putnički sustav informiranja)].
- 28 Vijeće je Odluku 2004/496 donijelo posebno na temelju članka 95. UEZ-a u vezi s člankom 300. stavkom 2. prvim podstavkom prvom rečenicom UEZ-a.
- 29 U trima uvodnim izjavama te odluke navodi se:
- „(1) Dana 23. veljače 2004. Vijeće je ovlastilo Komisiju za pregovore, u ime Zajednice, o sporazuju sa Sjedinjenim Američkim Državama o obradi i prijenosu podataka iz PNR-a od strane zračnih prijevoznika Uredu carine i zaštite granica Ministarstva za domovinsku sigurnost Sjedinjenih Američkih Država.
- (2) Europski parlament nije dao mišljenje u roku koji je, na temelju članka 300. stavka 3. prvog podstavka Ugovora, Vijeće utvrdilo s obzirom na hitnu potrebu da se riješi stanje neizvjesnosti u kojem su se našli zračni prijevoznici i putnici te zaštite financijski interesi onih koji su pogodjeni takvim stanjem.
- (3) Ovaj bi Sporazum trebalo odobriti.” [neslužbeni prijevod]
- 30 Člankom 1. Odluke 2004/496 propisuje se:
- „Sporazum između Europske zajednice i Sjedinjenih Američkih Država o obradi i prijenosu podataka iz PNR-a od strane zračnih prijevoznika Uredu carine i zaštite granica Ministarstva za domovinsku sigurnost Sjedinjenih Američkih Država odobrava se u ime Unije.
- Tekst Sporazuma priložen je ovoj Odluci.” [neslužbeni prijevod]
- 31 Taj sporazum (u dalnjem tekstu: Sporazum) glasi kako slijedi:
- „Europska zajednica i Sjedinjene Američke Države,
- prepoznajući važnost poštovanja temeljnih prava i sloboda, posebno prava na privatnost, i važnost poštovanja tih vrijednosti, uz istodobno sprečavanje terorizma i borbu protiv

terorizma i povezanih kaznenih djela te drugih teških kaznenih djela koja su po prirodi transnacionalna, uključujući organizirani kriminal,

uzimajući u obzir zakone i propise SAD-a kojima se od svakog zračnog prijevoznika koji obavlja putničke letove u međunarodnom zračnom prometu u Sjedinjene Američke Države, ili iz njih, zahtijeva da Ured za carinu i zaštitu granica (u dalnjem tekstu: CBP) Ministarstva domovinske sigurnosti (u dalnjem tekstu: DHS) Sjedinjenih Američkih Država omogući elektronički pristup podacima iz evidencije podataka o putnicima (u dalnjem tekstu: PNR) u mjeri u kojoj su oni prikupljeni i nalaze se u automatskim rezervacijskim sustavima odnosno sustavima za nadzor odlazaka,

uzimajući u obzir Direktivu 95/46/EZ [...], a posebno njezin članak 7. točku (c),

uzimajući u obzir Obveze CBP-a od 11. svibnja 2004. (u dalnjem tekstu: obveze) koje će biti objavljene u Saveznom registru (Federal Register),

uzimajući u obzir Odluku Komisije 2004/535/EZ, donesenu 14. svibnja 2004. na temelju članka 25. stavka 6. Direktive 95/46/EZ, u kojoj je utvrđeno da CBP osigurava odgovarajuću razinu zaštite podataka iz PNR-a koji su preneseni iz Europske zajednice (u dalnjem tekstu: Zajednica), a odnose se na letove prema Sjedinjenim Američkim Državama, ili iz njih, u skladu s priloženim obvezama (u dalnjem tekstu: odluka),

primjećujući da bi zračni prijevoznici s rezervacijskim sustavima odnosno sustavima za nadzor odlazaka na državnom području država članica Europske zajednice trebali pripremiti za slanje podatke iz PNR-a CBP-u čim će to biti tehnički izvedivo, a da bi do tada tijelima SAD-a trebalo omogućiti izravan pristup podacima, u skladu s odredbama Sporazuma,

[...]

sporazumjeli su se kako slijedi:

- (1) CBP može elektronički pristupati podacima iz PNR-a u rezervacijskim sustavima odnosno sustavima za nadzor odlazaka (u dalnjem tekstu: rezervacijski sustavi) na državnom području država članica Europske zajednice isključivo u skladu s odlukom i sve dok se odluka primjenjuje te samo do uspostave zadovoljavajućeg sustava koji omogućuje slanje takvih podataka od strane zračnih prijevoznika.
- (2) Zračni prijevoznici koji obavljaju putničke letove u međunarodnom zračnom prometu u Sjedinjene Američke Države, ili iz njih, obrađuju podatke iz PNR-a u svojim automatskim rezervacijskim sustavima kako to zahtijeva CBP na temelju američkog zakonodavstva i isključivo u skladu s odlukom i sve dok se odluka primjenjuje.
- (3) CBP prima na znanje odluku i izjavljuje da provodi obveze koje su priložene toj odluci.
- (4) CBP obrađuje primljene podatke iz PNR-a i postupa s osobama na koje se ti podaci odnose u skladu s primjenjivim zakonima i ustavnim zahtjevima SAD-a, bez nezakonite diskriminacije, posebno na temelju državljanstva ili države boravišta.

[...]

- (7) Ovaj Sporazum stupa na snagu nakon potpisivanja. Svaka od stranaka može u bilo kojem trenutku otkazati ovaj Sporazum slanjem obavijesti diplomatskim putem. Otkaz stupa na snagu devedeset (90) dana od datuma obavijesti druge stranke o otkazu. Ovaj se Sporazum može izmijeniti u bilo kojem trenutku uzajamnim pisanim sporazumom.
 - (8) Ovim se Sporazumom ne namjerava odstupiti od zakonodavstva stranaka niti ga izmijeniti. Ovim se Sporazumom ne stvaraju niti dodjeljuju bilo kakva prava ili pogodnosti bilo kojoj drugoj osobi ili subjektu, privatnom ili javnom.” [neslužbeni prijevod]
- 32 Prema informacijama Vijeća o datumu njegova stupanja na snagu (SL 2004., C 158, str. 1.), Sporazum, koji su u Washingtonu 28. svibnja 2004. potpisali predstavnik tadašnjeg predsjedništva Vijeća i ministar za domovinsku sigurnost Sjedinjenih Američkih Država, stupio je na snagu, u skladu sa svojom točkom 7., na dan potpisivanja.

Okolnosti spora

- 33 Nakon terorističkih napada 11. rujna 2001. Sjedinjene Američke Države donijele su u studenome 2001. zakonodavni akt kojim se propisuje da zračni prijevoznici koji obavljaju letove iz Sjedinjenih Američkih Država, i u njih, ili preko državnog područja Sjedinjenih Američkih Država, moraju carinskim tijelima Sjedinjenih Američkih Država omogućiti elektronički pristup podacima koji se nalaze u automatskim rezervacijskim sustavima odnosno sustavima za nadzor odlazaka, koji se nazivaju „Passenger Name Records” (u dalnjem tekstu: „podaci iz PNR-a”). Iako je Komisija potvrdila zakonitost predmetnih sigurnosnih interesa, u lipnju 2002. obavijestila je tijela Sjedinjenih Američkih Država da bi te odredbe mogle doći u sukob sa zakonodavstvom Zajednice i država članica u području zaštite podataka te s određenim odredbama Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2299/89 od 24. srpnja 1989. o Kodeksu poslovanja računalnih sustava rezervacija (SL L 220, str.1.), kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EZ) br. 323/1999 od 8. veljače 1999. (SL L 40, str. 1.). Tijela Sjedinjenih Američkih Država odgodila su stupanje na snagu novih odredbi, ali su odbila odreći se prava na uvođenje kazni zračnim prijevoznicima koji ne postupaju u skladu sa zakonodavstvom u pogledu elektroničkog pristupa podacima iz PNR-a nakon 5. ožujka 2003. Od tada je niz velikih zračnih prijevoznika Europske unije navedenim tijelima omogućio pristup svojim podacima iz PNR-a.
- 34 Komisija je započela pregovore s tijelima Sjedinjenih Američkih Država, što je rezultiralo dokumentom koji sadržava obveze koje je preuzeo CBP, kako bi Komisija na temelju članka 25. stavka 6. direktive donijela odluku o odgovarajućoj zaštiti.
- 35 Dana 13. lipnja 2003. radna skupina za zaštitu pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka, koja je osnovana člankom 29. direktive, dala je mišljenje u kojem je izrazila dvojbe u pogledu razine zaštite podataka zajamčene tim obvezama za predviđene obrade. Te je dvojbe ponovila u mišljenju od 29. siječnja 2004.

- 36 Dana 1. ožujka 2004. Komisija je Parlamentu dostavila nacrt Odluke o odgovarajućoj zaštiti na temelju članka 25. stavka 6. Direktive 95/46, zajedno s nacrtom obveza CBP-a.
- 37 Dana 17. ožujka 2004. Komisija je Parlamentu radi savjetovanja u skladu s člankom 300. stavkom 3. prvim podstavkom UEZ-a podnijela prijedlog odluke Vijeća o sklapanju sporazuma sa Sjedinjenim Američkim Državama. Vijeće je dopisom od 25. ožujka 2004., upućujući na žurni postupak, zatražilo od Parlamenta da doneše mišljenje o tom prijedlogu najkasnije do 22. travnja 2004. U tom je dopisu Vijeće navelo: „Borba protiv terorizma, kojim se opravdavaju predložene mjere, ključni je prioritet Europske unije. Zračni prijevoznici i putnici sada se nalaze u stanju nesigurnosti, koje treba žurno riješiti. Osim toga, bitno je da se zaštite financijski interesi stranaka koje su tom situacijom pogodjene.”
- 38 Dana 31. ožujka 2004. Parlament je, na temelju članka 8. Odluke Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji (SL L 184, str. 23.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 17., str. 36.), donio rezoluciju u kojoj je navedeno nekoliko pravnih rezervi u pogledu prijedloga koji mu je podnesen. Točnije, Parlament je smatrao da nacrt Odluke o odgovarajućoj zaštiti prelazi ovlasti koje su dodijeljene Komisiji člankom 25. direktive. Pozvao je na sklapanje odgovarajućeg međunarodnog sporazuma kojim se poštaju temeljna prava u određenom broju točaka, podrobno utvrđenih u rezoluciji, i zatražio od Komisije da mu podnese novi nacrt odluke. Osim toga, zadržao je pravo da uputi predmet Sudu na provjeru zakonitosti planiranog međunarodnog sporazuma, a posebno njegove usklađenosti s pravom na zaštitu privatnosti.
- 39 Dana 21. travnja 2004. Parlament je na prijedlog svojeg predsjednika odobrio preporuku Odbora za pravna pitanja i unutarnje tržište da se u skladu s člankom 300. stavkom 6. UEZ-a pribavi mišljenje Suda o usklađenosti predviđenog sporazuma s odredbama Ugovora. Taj je postupak pokrenut istog dana.
- 40 Istog dana Parlament je odlučio i da odboru uputi izvješće o prijedlogu odluke Vijeća, čime je u toj fazi prešutno odbio zahtjev Vijeća od 25. ožujka 2004. za žurno razmatranje prijedloga.
- 41 Dana 28. travnja 2004. Vijeće je na temelju članka 300. stavka 3. prvog podstavka UEZ-a Parlamentu poslalo dopis u kojem od potonjeg traži da svoje mišljenje o prijedlogu odluke o sklapanju sporazuma doneše do 5. svibnja 2004. Kako bi opravdalo žurnost tog zahtjeva, Vijeće je ponovilo obrazloženje iz svojeg dopisa od 25. ožujka 2004.
- 42 Nakon što je utvrdio da još uvijek ne postoje verzije prijedloga odluke Vijeća na svim jezicima, Parlament je 4. svibnja 2004. odbio zahtjev koji mu je Vijeće uputilo 28. travnja za žurno razmatranje tog prijedloga.
- 43 Dana 14. svibnja 2004. Komisija je donijela Odluku o odgovarajućoj zaštiti, koja je predmet spora u predmetu C-318/04. Dana 17. svibnja 2004. Vijeće je donijelo Odluku 2004/496, koja je predmet spora u predmetu C-317/04.
- 44 Dopisom od 4. lipnja 2004. tadašnje je predsjedništvo Vijeća obavijestilo Parlament da je u Odluci 2004/496 uzelo u obzir borbu protiv terorizma, što je prioritet Unije, ali i

potrebu za rješavanjem stanja pravne nesigurnosti s kojim su suočeni zračni prijevoznici, te njihove financijske interese.

- 45 Dopisom od 9. srpnja 2004. Parlament je obavijestio Sud o povlačenju svojeg zahtjeva za mišljenje, koji je upisan pod br. 1/04.
- 46 U predmetu C-317/04, rješenjima predsjednika Suda od 18. studenoga 2004. i 18. siječnja 2005., Komisiji i Ujedinjenoj Kraljevini Velike Britanije i Sjeverne Irske dopušteno je intervenirati u potporu zahtjevu Vijeća.
- 47 U predmetu C-318/04, rješenjem predsjednika Suda od 17. prosinca 2004., Ujedinjenoj Kraljevini dopušteno je intervenirati u potporu zahtjevu Komisije.
- 48 Rješenjima Suda od 17. ožujka 2005. Europskom nadzorniku za zaštitu podataka dopušteno je intervenirati u potporu zahtjevu parlamenta u oba predmeta.
- 49 S obzirom na povezanost predmeta, što je potvrđeno na usmenoj raspravi, prikladno ih je na temelju članka 43. Poslovnika spojiti u svrhu presude.

Primjena u predmetu C-318/04

- 50 Parlament navodi četiri tužbena razloga za poništenje, koji se odnose na postupanje *ultra vires*, povredu temeljnih načela direktive, povredu temeljnih prava odnosno povredu načela proporcionalnosti.

Prvi dio prvog tužbenog razloga: povreda članka 3. stavka 2. prve alineje direktive

Argumenti stranaka

- 51 Parlament tvrdi da je odluka Komisije donesena *ultra vires* jer nisu poštovane odredbe utvrđene u direktivi; točnije, prekršen je članak 3. stavak 2. prva alineja direktive koji se odnosi na isključenje aktivnosti koje su izvan područja primjene prava Zajednice.
- 52 U podnesku parlamenta nema dvojbe da se obrada podataka iz PNR-a nakon prijenosa tijelu Sjedinjenih Američkih Država obuhvaćenom Odlukom o odgovarajućoj zaštiti provodi ili će se provoditi za izvršavanje aktivnosti države u smislu točke 43. presude od 6. studenoga 2003. u predmetu Lindqvist (C-101/01, Zb., str. I-12971.).
- 53 Komisija, koju podupire Ujedinjena Kraljevina, smatra da je jasno da su aktivnosti zračnih prijevoznika jasno obuhvaćene područjem primjene prava Zajednice. Tvrdi da ti privatni subjekti obrađuju podatke iz PNR-a u Zajednici te pripremaju njihov prijenos u treću zemlju. Stoga je riječ o aktivnostima privatnih stranaka, a ne aktivnostima države članice u kojima predmetni prijevoznici djeluju, ili njezinih javnih tijela, kako je utvrdio Sud u točki 43. prethodno navedene presude u predmetu Lindqvist. Cilj koji zračni prijevoznici žele ostvariti u obradi podataka iz PNR-a jest postupanje u skladu sa zahtjevima prava Zajednice, uključujući obvezu utvrđenu u točki 2. sporazuma. Članak 3. stavak 2. direktive odnosi se na aktivnosti javnih tijela koje su izvan područja primjene prava Zajednice.

Ocjena Suda

- 54 Člankom 3. stavkom 2. prvom alinejom direktive iz područja primjene direktive isključuje se obrada osobnih podataka tijekom aktivnosti koja je izvan područja primjene prava Zajednice, kao što su aktivnosti predviđene u glavama V. i VI. Ugovora o Europskoj uniji, a u svakom slučaju postupci obrade koji se odnose na javnu sigurnost, obranu, nacionalnu sigurnost i aktivnosti države u području kaznenog prava.
- 55 Odluka o odgovarajućoj zaštiti odnosi se samo na podatke iz PNR-a prenesene CBP-u. Iz šeste uvodne izjave te odluke proizlazi da se zahtjevi za taj prijenos temelje na zakonu koji su Sjedinjene Američke Države donijele u studenome 2001. te na provedbenim uredbama koje je CBP donio na temelju tog zakona. U skladu sa sedmom uvodnom izjavom, predmetno zakonodavstvo Sjedinjenih Američkih Država odnosi se na povećanje sigurnosti i uvjete prema kojima osobe mogu ući u zemlju i izaći iz nje. U osmoj uvodnoj izjavi navodi se da Zajednica u potpunosti podupire Sjedinjene Američke Države u borbi protiv terorizma, u okviru ograničenja koja su postavljena pravom Zajednice. U uvodnoj izjavi 15. navodi se da će podaci iz PNR-a upotrebljavati isključivo za potrebe sprječavanja i borbe protiv terorizma i povezanih kaznenih djela, drugih teških kaznenih djela, uključujući organizirani kriminal, koja su po prirodi transnacionalna, te protiv izbjegavanja sudskih naloga ili pritvora zbog tih kaznenih djela.
- 56 Iz navedenog proizlazi da prijenos podataka iz PNR-a CBP-u predstavlja postupak obrade koji se odnosi na javnu sigurnost i aktivnosti države u području kaznenog prava.
- 57 Iako je ispravno smatrati da podatke iz PNR-a prvo prikupljaju zračni prijevoznici tijekom aktivnosti koja je obuhvaćena područjem primjene prava Zajednice, točnije tijekom prodaje zrakoplovne karte kojom se ostvaruje pravo na isporuku usluga, obrada podataka koja se uzima u obzir u Odluci o odgovarajućoj zaštiti ipak je posve različite prirode. Naime, kako je istaknuto u točki 55. ove presude, ta se odluka ne odnosi na obradu podataka potrebnu za isporuku usluga, već na obradu podataka koja se smatra potrebnom za zaštitu javne sigurnosti te za potrebe kaznenog progona.
- 58 Sud je u točki 43. gore navedene presude Lindquist, na koju se u svojoj obrani oslanjala Komisija, tvrdio da su aktivnosti navedene kao primjer u članku 3. stavku 2. prvoj alineji direktive u svakom slučaju nacionalne aktivnosti ili aktivnosti državnih tijela i nisu povezane s područjem aktivnosti pojedinaca. Međutim, iz toga ne proizlazi da, zato što su podatke iz PNR-a prikupili privatni subjekti u komercijalne svrhe i zato što su ovi potonji ti koji organiziraju njihov prijenos u treću zemlju, predmetni prijenos nije obuhvaćen tom odredbom. Naime, prijenos je obuhvaćen okvirom koji utvrđuju javna tijela, a odnosi se na javnu sigurnost.
- 59 Iz prethodnih razmatranja slijedi da se Odluka o odgovarajućoj zaštiti odnosi na obradu osobnih podataka u smislu članka 3. stavka 2. prve alineje direktive. Odluka stoga nije obuhvaćena područjem primjene direktive.
- 60 Zato je prvi dio prvog tužbenog razloga, u kojem se tvrdi da je došlo do povrede članka 3. stavka 2. prve alineje direktive, osnovan.
- 61 Prema tome, Odluku o odgovarajućoj zaštiti treba poništiti, bez potrebe razmatranja ostalih dijelova prvog tužbenog razloga ili drugih tužbenih razloga Parlamenta.

Primjena u predmetu C-317/04

- 62 Parlament navodi šest tužbenih razloga za poništenje, koji se odnose na pogrešan odabir članka 95. UEZ-a kao pravne osnove za Odluku 2004/496 te povredu članka 300. stavka 3. drugog podstavka UEZ-a, članka 8. EKLJP-a, načela proporcionalnosti, obveze obrazlaganja i načela suradnje u dobroj vjeri.

Prvi tužbeni razlog: neispravan odabir članka 95. UEZ-a kao pravne osnove za Odluku 2004/496

Argumenti stranaka

- 63 Parlament tvrdi da članak 95. UEZ-a nije odgovarajuća pravna osnova za Odluku 2004/496. Cilj i predmet odluke nije uspostava i funkcioniranje unutarnjeg tržišta doprinošenjem uklanjanju prepreka slobodi pružanja usluga i ne sadržava odredbe za ostvarenje takvog cilja. Naime, njezina je svrha ozakoniti obradu osobnih podataka propisanu zakonodavstvom Sjedinjenih Američkih država. Štoviše, tvrdi da se člankom 95. UEZ-a ne može opravdati nadležnost Zajednice za sklapanje sporazuma, jer se sporazum odnosi na postupke obrade podataka koji su isključeni iz područja primjene direktive.
- 64 Vijeće tvrdi da direktiva, koja je valjano donesena na temelju članka 100.a Ugovora, u članku 25. sadržava odredbe kojima se omogućuje prijenos osobnih podataka u treći zemlju koja osigurava odgovarajuću razinu zaštite, uključujući mogućnost da se, prema potrebi, pokrenu pregovori koji će dovesti do toga da Zajednica sklopi sporazum s tom zemljom. Sporazum se odnosi na slobodno kretanje podataka iz PNR-a između Zajednice i Sjedinjenih Američkih Država prema uvjetima kojima se poštuju temeljne slobode i prava pojedinaca, a posebno privatnost. Njegova je namjera ukloniti bilo kakvo narušavanje tržišnog natjecanja među zračnim prijevoznicima država članica i između potonjih i zračnih prijevoznika iz trećih zemalja, koje može nastati zbog zahtjeva koje su Sjedinjene Američke Države uvele zbog razloga koji se odnose na zaštitu prava i sloboda pojedinaca. Uvjeti tržišnog natjecanja među zračnim prijevoznicima država članica koji obavljaju međunarodne putničke letove u Sjedinjene Američke države, i iz njih, mogli su biti narušeni jer su samo neki od njih tijelima Sjedinjenih Američkih Država odobrili pristup svojim bazama podataka. Sporazumom se nastojalo svim predmetnim zračnim prijevoznicima uvesti usklađene obveze.
- 65 Komisija primjećuje da između zakonodavstva Sjedinjenih Američkih Država i pravila Zajednice postoji „sukob zakonâ“ u smislu međunarodnog javnog prava, te je taj sukob potrebno riješiti. Zamjera Parlamentu, koji osporava da članak 95. UEZ-a može biti pravna osnova za Odluku 2004/496, što nije predložio odgovarajuću pravnu osnovu. Prema mišljenju Komisije taj je članak „prirodna pravna osnova“ za odluku, jer se sporazum odnosi na vanjsku dimenziju zaštite osobnih podataka kada se prenose unutar Zajednice. Ona smatra da članci 25. i 26. direktive opravdavaju isključivu vanjsku nadležnost Zajednice.
- 66 Osim toga, Komisija tvrdi da podatke u komercijalne svrhe inicijalno obrađuju zračni prijevoznici. To što ih upotrebljavaju tijela Sjedinjenih Američkih Država ne izuzima ih od učinaka direktive.

Ocjena Suda

- 67 Člankom 95. UEZ-a, tumačenim u vezi s člankom 25. direktive, ne može se opravdati nadležnost Zajednice za sklapanje sporazuma.
- 68 Sporazum se odnosi na isti prijenos podataka kao i Odluka o odgovarajućoj zaštiti i stoga na postupke obrade podataka koji su, kako je prethodno navedeno, isključeni iz područja primjene direktive.
- 69 Prema tome, Odluka 2004/496 nije mogla biti valjano donesena na temelju članka 95. UEZ-a.
- 70 Stoga tu odluku treba poništiti bez potrebe razmatranja ostalih tužbenih razloga Parlamenta.

Ograničenje učinaka presude

- 71 Iz točke 7. sporazuma proizlazi da svaka stranka može otkazati sporazum u bilo kojem trenutku, a otkaz stupa na snagu 90 dana od datuma obavijesti druge stranke o otkazu.
- 72 Međutim, u skladu s točkama 1. i 2. sporazuma, pravo CBP-a na pristup podacima iz PNR-a te obveza uvedena zračnim prijevoznicima da ih obrađuju kako to zahtijeva CBP postoji tako dugo dok se primjenjuje Odluka o odgovarajućoj zaštiti. U točki 3. sporazuma, CBP je izjavio da provodi obveze priložene toj odluci.
- 73 Uzimajući u obzir, prvo, činjenicu da se Zajednica ne može osloniti na vlastito pravo da bi opravdala neispunjerenje sporazuma koji se i dalje primjenjuje tijekom razdoblja od 90 dana od njegova otkaza te, drugo, blisku povezanost koja postoji između sporazuma i Odluke o odgovarajućoj zaštiti, čini se opravdanim, zbog razloga pravne sigurnosti i kako bi se zaštitile predmetne osobe, zadržati učinke Odluke o odgovarajućoj zaštiti tijekom tog razdoblja. Osim toga, treba uzeti u obzir razdoblje potrebno za donošenje mjera koje su potrebne za postupanje u skladu s ovom presudom.
- 74 Dakle, učinke Odluke o odgovarajućoj zaštiti valja zadržati do 30. rujna 2006., ali ne nakon datuma prestanka sporazuma.

Troškovi

- 75 Sukladno članku 69. stavku 2. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da je Parlament zatražio da se Vijeću i Komisiji naloži snošenje troškova i da oni nisu uspjeli u postupku, nalaže im se snošenje troškova. Na temelju članka 69. stavka 4. prvog podstavka, intervenijenti u ovim predmetima snose vlastite troškove.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) proglašava i presuđuje:

- Poništava se Odluka Vijeća 2004/496/EZ od 17. svibnja 2004. o sklapanju Sporazuma između Europske zajednice i Sjedinjenih Američkih Država o obradi i prijenosu podataka iz PNR-a od strane zračnih prijevoznika Ureda carine i zaštite granica Ministarstva za domovinsku sigurnost Sjedinjenih**

Američkih Država i Odluka Komisije 2004/535/EZ od 14. svibnja 2004. o odgovarajućoj zaštiti osobnih podataka sadržanih u Evidenciji podataka o putnicima u zračnom prijevozu koji se prenose Uredu carine i zaštite granica Sjedinjenih Američkih Država.

2. Učinci Odluke 2004/535 zadržavaju se do 30. rujna 2006., ali ne nakon datuma prestanka sporazuma.
3. Vijeću Europske unije nalaže se snošenje troškova u predmetu C-317/04.
4. Komisiji Europske zajednice nalaže se snošenje troškova u predmetu C-318/04.
5. Komisiji Europske zajednice nalaže se snošenje vlastitih troškova u predmetu C-317/04.
6. Ujedinjenoj Kraljevini Velike Britanije i Sjeverne Irske i europskom nadzorniku za zaštitu podataka nalaže se snošenje vlastitih troškova.

[Potpisi]

* Jezik predmeta: francuski